

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžk/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 9020200004
Dátum vydania rozhodnutia: 05.08.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Čanádiová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:9020200004.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: H. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Ž. XXX, okres F., v súčasnosti Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Ilava, so sídlom Mierové námestie 1, Ilava, proti žalovaným: 1/ Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Račianska ulica č. 71, Bratislava, 2/ Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácii SR, so sídlom Nám. Slobody 6, Bratislava, 3/ Slovenská pošta a.s., so sídlom Partizánska cesta 9, Banská Bystrica, 4/ Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Ilava, so sídlom Mierové námestie 1, Ilava, 5/ Centrum právnej pomoci, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Centra právnej pomoci takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky vec p o s t u p u j e Krajskému súdu v Nitre.

Odôvodnenie

1. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bolo dňa 13.01.2020 doručené podanie žalobcu označené ako „Návrh - žaloba“. Obsahom uvedeného podania bolo niekoľko nejasne špecifikovaných nárokov žalobcu, ktorý, okrem iného, žiadal o preskúmanie bližšie neidentifikovaných rozhodnutí Centra právnej pomoci (ďalej aj „CPP“) a žalovaného 4/, a zároveň postupu, konania, zaobchádzania, o náhradu nemajetkovej škody, namietal nečinnosť a žiadal o upustenie od takýchto zásahov.

2. Nakoľko z podania nebolo zrejmé, voči ktorým žalovaným a akých konkrétnych nárokov sa žalobca domáha a preskúmanie akých rozhodnutí žiada, vyzval ho Najvyšší súd SR na doplnenie podania, za účelom posúdenia príslušnosti súdu na konanie.

3. Z doplnenia podania zo dňa 27.02.2020 vyplynulo, že žalobca sa domáha preskúmania rozhodnutia CPP a rozhodnutia Ústavu na výkon odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby (ďalej aj „ústav“, aj „väznica“), ktoré boli podľa jeho názoru v žalobe riadne označené, a tiež napáda postup, konanie, zaobchádzanie, škodu vzniknutú porušením práv, porušením zákonov, nečinnosťou, atď., domáha sa odškodnenia a upustenia od ďalších takýchto zásahov.

4. Podľa § 9 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“ alebo „Správny súdny poriadok“), konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne

príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

5. Podľa § 10 SSP, na konanie a rozhodovanie v správnom súdnictve sú vecne príslušné krajské sudy, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 11 SSP Najvyšší súd rozhoduje o

- a) správnej žalobe proti rozhodnutiu výboru Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu,
- b) v konaní o registráciu kandidátnych listín pre voľby do Národnej rady Slovenskej republiky a pre voľby do Európskeho parlamentu,
- c) v konaní o prijatí návrhu za kandidáta na funkciu prezidenta Slovenskej republiky,
- d) v konaní o žalobe o odmietnutí registrácie politickej strany alebo politického hnutia (ďalej len „politická strana“),
- e) v konaní o žalobe generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na rozpustenie politickej strany,
- f) v konaní o kompetenčných žalobách,
- g) kasačných sťažnostiach.

7. Najvyšší súd SR z návrhu žalobcu doručeného Najvyššiemu súdu SR dňa 13.01.2020 a z jeho doplnenia zo dňa 27.02.2020 zistil, že podľa vyššie citovaných ustanovení SSP predmetná vec nepatrí do vymedzenej vecnej príslušnosti Najvyššieho súdu SR (§ 11 SSP) a na skúmanie podmienok konania a odstraňovanie väd podania je príslušný krajský súd.

8. Podľa § 13 ods. 1 SSP miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 13 ods. 2 SSP, ak nemožno určiť miestnu príslušnosť podľa odseku 1, je miestne príslušným krajský súd, v ktorého obvode má sídlo žalovaný orgán verejnej správy.

10. Podľa § 13 ods. 3 SSP v konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiam o poskytovaní právnej pomoci podľa osobitného predpisu, v konaniach podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ a na konanie o vykonateľnosti rozhodnutí cudzích orgánov verejnej správy je miestne príslušný krajský súd, v ktorého obvode má žalobca adresu trvalého pobytu, miesto podnikania alebo sídlo; ak takého súdu niet a žalobcom je fyzická osoba, je miestne príslušný krajský súd, v ktorého obvode sa fyzická osoba zdržuje.

11. Nakoľko zo žaloby a jej doplnenia je zrejma iba skutočnosť, že žalobca žiada preskúmať bližšie nešpecifikované rozhodnutie CPP, je v zmysle prvej časti prvej vety § 13 ods. 3 SSP na konanie miestne príslušným súdom krajský súd, v obvode ktorého má žalobca adresu trvalého pobytu. Iba v prípade, ak takého súdu niet a žalobcom je fyzická osoba, bolo by úlohou súdu, za účelom určenia miestnej príslušnosti skúmať, v obvode ktorého krajského súdu sa fyzická osoba zdržuje (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Nds/2/2019 z 25. júna 2019).

12. V zmysle § 9 ods. 4 písm. a/ zákona č. 221/1996 Z.z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky, v Nitrianskom kraji sa zriaďuje okres Nitra.

13. Podľa § 10 zákona č. 221/1996 Z.z. o územnom a správnom usporiadaní SR, zoznam obcí a vojenských obvodov tvoriacich jednotlivé okresy ustanoví vláda nariadením vlády.

14. Podľa Prílohy nariadenia vlády SR č. 258/1996 Z.z., ktorým sa vydáva Zoznam obcí a vojenských obvodov tvoriacich jednotlivé okresy, je obec Žirany súčasťou okresu Nitra.

15. Podľa § 2 ods. 10 zákona č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, sídlom

Okresného súdu Nitra je mesto Nitra; jeho obvod tvorí územný obvod okresu Nitra a územný obvod okresu Zlaté Moravce.

16. V zmysle § 3 ods. 4 písm. a/ zákona č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov SR, sídlom Krajského súdu v Nitre je mesto Nitra; jeho obvod tvorí obvod Okresného súdu Nitra.

17. Najvyšší súd SR z výpisu v Registri obyvateľov zistil, že žalobca má hlásenú adresu trvalého pobytu v obci Žirany. V zmysle ust. § 9 ods. 4 písm. a/ a § 10 zákona č. 221/1996 Z.z. o územnom a správnom usporiadaní SR v spojení s nariadením vlády SR č. 258/1996 Z.z., ktorým sa vydáva zoznam obcí a vojenských obvodov tvoriacich jednotlivé okresy, je obec Žirany zaradené v časti Prílohy pod okres Nitra patriaci podľa § 2 ods. 10 v spojení s § 3 ods. 4 písm. a/ zákona č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov SR do územnej pôsobnosti Okresného súdu Nitra, ktorého obvod prislúcha do územnej pôsobnosti Krajského súdu v Nitre.

18. Najvyšší súd SR konštatuje, že nakoľko existuje správny súd, v ktorého obvode má žalobca ako fyzická osoba adresu trvalého pobytu, musí sa určenie miestnej príslušnosti krajského súdu spravovať adresou trvalého pobytu žalobcu. Za trvalý pobyt nie je možné v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 253/1998 Z.z. považovať miesto, kde sa fyzická osoba zdržuje proti svojej vôli, ktorým je ústav na výkon trestu odňatia slobody (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Nds/8/2017 z 13. decembra 2017, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Nds/2/2019 z 25. júna 2019, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Nds/2/2020 z 28. mája 2020).

19. Podľa § 4 ods. písm. b/ zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v platnom znení, dozorom nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu.

20. Podľa § 18 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v platnom znení,

(1) Prokurátor dozerá na to, aby

a) v celách policajného zaistenia, v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie, ochranná výchova alebo detencia,

b) v zariadeniach, v ktorých je štátny príslušník tretej krajiny umiestnený na základe rozhodnutia o zaistení podľa osobitného zákona, 7a)

c) v záchytných táboroch, pobytočných táboroch, prijímacích centrách a humanitných centrách, ktoré sú azylovým zariadením, a v zariadeniach, v ktorých sa zabezpečuje prechodné ubytovanie azylových, 7b)

d) v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva ústavná starostlivosť, neodkladné opatrenie, zabezpečovacie opatrenie, výchovné opatrenie alebo iné opatrenie súdu,

boli držané alebo umiestnené osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.

(2) Prokurátor vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonnosti aj v zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti, v ktorých sa nachádzajú v ústavnej starostlivosti osoby, od ktorých sa nevyžaduje informovaný súhlas.

(3) Prokurátor je povinný

a) vykonávať preverky zachovávanía zákonnosti v miestach uvedených v odseku 1 alebo odseku 2,

b) písomným príkazom ihneď prepustiť na slobodu osobu držanú v mieste uvedenom v odseku 1 alebo odseku 2 nezákonne bez rozhodnutia alebo v rozpore s rozhodnutím súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu,

c) písomným príkazom zrušiť rozhodnutie alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 alebo odseku 2 alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom,

d) dozeráť, aby sťažnosti a oznámenia osôb držaných v miestach uvedených v odseku 1 alebo odseku 2

sa bez meškania odoslali tým orgánom alebo činiteľom, ktorým sú adresované.

(4)Príkaz prokurátora vydaný podľa odseku 3 písm. b/ alebo písm. c/ musí obsahovať

- a)označenie prokurátora, ktorý príkaz vydal,
- b)deň a miesto vydania príkazu,
- c)výslovné označenie „príkaz prokurátora“,
- d)označenie orgánu vykonávajúceho správu miesta uvedeného v odseku 1 alebo odseku 2, ktorému je príkaz určený,
- e)meno, priezvisko, dátum narodenia a miesto narodenia osoby držanej v mieste uvedenom v odseku 1 alebo odseku 2, ktorej sa príkaz týka, alebo údaje umožňujúce identifikáciu osoby držanej v mieste uvedenom v odseku 1 alebo odseku 2, ktorej sa príkaz týka a ktorej totožnosť nie je známa,
- f)výrok príkazu s uvedením zákonného ustanovenia, na základe ktorého sa príkaz vydáva,
- g)rozhodnutie, proti ktorému príkaz smeruje alebo ktoré bolo porušené,
- h)odôvodnenie príkazu,
- i)meno, priezvisko, podpis prokurátora a odtlačok úradnej pečiatky so štátnym znakom.8)

(5)Prokurátor doručí príkaz, ktorý vydal, orgánu vykonávajúcemu správu miesta uvedeného v odseku 1 alebo odseku 2 a tomu, koho sa príkaz týka; v prípade jej prepustenia na slobodu doručí príkaz aj súdu alebo inému štátnemu orgánu, ak vo veci rozhodol. Ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, vydá prokurátor príkaz ústne a jeho písomné vyhotovenie doručí orgánu vykonávajúcemu správu miesta uvedeného v odseku 1 alebo odseku 2 do 24 hodín.

(6)Pri vykonávaní dozoru je prokurátor oprávnený

- a)navštevovať miesta uvedené v odsekoch 1 a 2 v ktoromkoľvek čase, pričom má voľný prístup do všetkých ich priestorov,
- b)nazeráť do dokladov súvisiacich s pozbavením alebo obmedzením osobnej slobody,
- c)hovoriť s osobami držanými v miestach uvedených v odsekoch 1 a 2 aj bez prítomnosti tretích osôb,
- d)preverovať, či rozhodnutia a opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odsekoch 1 a 2 zodpovedajú zákonom a ostatným všeobecne záväzným právnym predpisom,
- e)žiadať od zamestnancov orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odsekoch 1 a 2 potrebné vysvetlenia, predloženie spisov a rozhodnutí týkajúcich sa pozbavenia alebo obmedzenia osobnej slobody osôb držaných v mieste, ktorého správu tieto orgány vykonávajú.

(7)Zamestnanci orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odsekoch 1 a 2 sú povinní vykonať príkazy prokurátora podľa odseku 3, umožniť mu plnenie jeho povinností a uplatnenie jeho oprávnení.

(8)Ustanoveniami odsekov 1 až 7 nie sú dotknuté ustanovenia osobitných zákonov.

21. V súvislosti s návrhom žalobcu o preskúmanie rozhodnutí väznice Najvyšší súd SR poukazujúc na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. mája 2016, sp.zn. 3Sžo/140/2015 (bod 63., Zbierka stanovísk NS a súdov SR 7/2016) upriamuje pozornosť na fakt, že zákonodarca s účinnosťou od 01.01.2014 rozhodnutia o uložení disciplinárneho trestu za konanie odsúdeného, s výnimkou konaní majúcich znaky priestupku, výslovne vyňal zo súdneho prieskumu, pričom dodržiavanie zákona pri realizácii výkonu trestu odňatia slobody prislúcha prokuratúre, majúcej povinnosť vykonávať dozor nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody (§ 4 ods. 1 písm. b/ a § 18 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v platnom znení).

22. Podľa § 18 ods. 2 SSP, ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správne súdu. Nižší správny súd je postúpením veci vyšším správnym súdom viazaný.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a vec postúpil na ďalšie konanie vecne a miestne príslušnému Krajskému súdu v Nitre, v obvode ktorého má žalobca miesto trvalého pobytu.

24. V súvislosti s ostatnými v žalobe a jej doplnení nedostatočne špecifikovanými nárokmi žalobcu zväži Krajský súd v Nitre ďalší postup a po prípadnom odstránení väd podania postúpi vec vecne a miestne príslušnému súdu, resp. civilnému súdu alebo inému subjektu, na konanie a rozhodovanie o jednotlivých návrhoch žalobcu.

25. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.